

Bemærkninger til forslaget

Danmark har udviklet sig til en mosaik af større eller mindre områder med særlige naturområder og er i høj grad påvirket af, at det arealmæssigt er et landbrugsland, der i stigende grad er yderligere fraktioneret af især trafikforbindelser og erhvervsområder udlagt med større eller mindre omtanke. Danmarks natur og miljø er fortsat sårbart på trods af foretagne og igangværende naturgenopretningsprojekter og andre indsatser mod fortidens synder. For at sikre den biologiske mangfoldighed og dermed leve op til Danmarks internationale forpligtelser i biodiversitetskonventionen, Ramsarkonventionen og f.eks. EU's habitatdirektiv er det derfor nødvendigt at skabe sammenhængende naturområder og biologiske korridorer. Etablering af sammenhængende naturområder og korridorer blev også fremhævet i april 1999 i forbindelse med OECD's miljøvurdering af Danmark. Danmarks åforløb og sammenhængende søsystemer udgør et vigtigt element heri.

Gudenåen er Danmarks næststørste vandsystem og er samtidig det mest varierede danske vandsystem, som spænder fra en rigdom af kildeudspring til en rigtig flodmunding.

Den største opstemning og dermed barriere for fisk- og faunapassage i Gudenåsystemet er ved Tangeværket, hvis koncession til elproduktion udløber den 8. januar 2001.

Den nødvendige revision af lovgrundlaget (1918-loven) for Tangeværkets virke bør imidlertid samtidig følges af en plan for, hvordan de resterende opstemninger kan afbødes eller eventuelt fjernes – og om, hvorvidt der alle steder er yderligere behov for genopretning af hensyn til vandgennemstrømning og fisk- og faunapassage. Også dér hvor der allerede er foretaget forsøg og investeringer i sådanne projekter med henblik på en samlet vurdering af indsatsen.

Amter og kommuner har investeret betydelige midler i rensning af spildevandet til Gudenåen. Staten har desuden investeret i naturgenopretning i Gudenåens opland og afstrømningsområder, herunder retablering af fisk- og faunapassage ved nogle af de menneskeskabte opstemninger af Gudenåen. Der er behov for

en samlet vurdering af indsatsen, og hvordan den kan optimeres.

Ved fremsættelse af beslutningsforslaget på dette tidspunkt håber forslagsstillerne at kunne bidrage til en offentlig debat om Gudenåens fremtid og afklaring af, hvilken løsning der kan sikre fisk- og faunapassage ved Tangeværket.

Bemærkninger til forslagens enkelte punkter

Punkt 1

Gudenåkomiteen vurderede i december 1998, at de seks vigtigste opstemninger, hvor der stadig ikke er tilfredsstillende fiskepassage, er:

Hadsten Lilleå ved Løjstrup Dambrug,
Gudenå ved Tangeværket,
Hinge Å ved Allinggård Kraftværk,
Gudenå ved Silkeborg Papirfabrik,
Gudenå ved Ry Mølle og
Gudenå ved Vilholt Mølle.

Danmarks Fiskeriundersøgelser henviser i notatet »Vurdering af de fiskerimæssige forhold i Tange Sø og Gudenåen« (jf. fødevarerministerens besvarelse af spørgsmål 172 fra Udvalget for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri, jf. alm. del – bilag 739 og 631) desuden til opstemningerne ved Vestbirk Vandkraftværk og Klostermølle, men medregner ikke opstemningerne ved Vilholt Mølle, Allinggård Kraftværk eller Løjstrup Dambrug.

Faunapassager er søgt genskabt visse steder. Parallelt med Folketingets behandling i folketingsåret 2000-01 af Tangeværkets fremtidige situation ønsker forslagsstillerne et beslutningsgrundlag for konkrete løsningsforslag for fisk- og faunapassage ved Tangeværket og derudover en præsentation af løsningsforslag for andre eksisterende opstemninger af Gudenåen.

Punkt 2

Koncessionen til Tangeværkets elproduktion udløber den 8. januar 2001. Miljø- og energiministeren har i besvarelse af spørgsmål 402 og 405 fra Miljø- og